

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «نام درس»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس	
نام درس: صدا در محیط کار	تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری + ۰/۵ واحد عملی)
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی پیوسته مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار	پیش نیاز درس: فیزیک اختصاصی ۲ کد ۰۳
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار	شماره درس: ۱۷۴۹۲۰
اطلاعات استاد مسئول درس	
نام و نام خانوادگی: دکتر پروین احمدی نژاد	مرتبه علمی: مربی
اطلاعات تماس:	
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: دانشکده بهداشت - دانشگاه علوم پزشکی شیراز ایمیل: ahmadyp@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۳۷۲۵۰۰۱-۶ داخلی ۲۹۵ ساعات دسترسی به استاد مطابق برنامه آموزشی تعریف شده از سوی گروه آموزشی	

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

امروزه کارکنان زیادی بواسطه استفاده از انواع تجهیزات مولد صدا در صنایع و محیط های کاری مختلف با این عامل مواجهه دارند. آشنایی دانشجویان با صدا، منابع و شیوه های تولید آن، کسب مهارت الزم جهت ارزیابی و اندازه گیری، استانداردها و اصول کنترل صدا می تواند به کارآیی و عملکرد آنها در آینده شغلی ایشان بعنوان کارشناسان و متخصصین رشته مربوطه و نیز کمک به پیشگیری از بیماری های شغلی ناشی از این عامل زیان آور در میان کارکنان صنایع و مشاغل گوناگون و حتی عموم جامعه کمک نماید.

اهداف درس

هدف کلی: شناخت منابع صوتی و روش های تولید و انتشار صدا در محیط کار و کسب توانایی اندازه گیری و ارزیابی صدا، آشنایی با اصول کنترل مواجهه با صدا

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- ۱) مفاهیم و مبانی تولید صوت، تقسیم بندی ها، رفتارهای صوتی در محیط، خصوصیات و کمیات فیزیکی امواج (شدت، فشار و انواع فشار صوت)
- ۲) کمیت های لگاریتمی صدا (تراز توان، تراز شدت، تراز فشار) مقادیر حداکثر، حداقل، موثر تراز
- ۳) جمع و تفریق و میانگین گیری از تراز های صوتی و کاربرد آنها
- ۴) محدوده شنوایی، آستانه های شنوایی، بلندی و تراز بلندی صدا، کاربرد و ارتباط آن با دسیبل، منحنی های تراز شده NR, NC, ...
- ۵) انتشار صدا از منبع نقطه ای (میدان آزاد ...)، انتشار صدا از منبع خطی، انتشار صدا از منبع سطحی، ضریب جهت، شاخص جهت و تاثیر سطوح بازتابشی بر انتشار صدا در محیط
- ۶) انتشار صدا در محیط باز و محوطه، اثر جذبی زمین، اثر پوشش گیاهی، اثر باد و موانع
- ۷) شاخص تراز معادل، شاخص تراز مواجهه با صدا، شاخص دز صدا، شاخص تراز آماری ...
- ۸) اثرات صدا بر دستگاه شنوایی، اثرات فیزیولوژیک غیر شنوایی، اثرات بر عملکرد شناختی و ذهنی و کارآیی
- ۹) تداخل صدا با مکالمه، اثر بر وضوح گفتار
- ۱۰) دستگاههای اندازه گیری و آنالیز صدا، انتخاب دستگاههای اندازه گیری و آنالیز، کالیبراسیون دستگاههای اندازه گیری
- ۱۱) شبکه های وزنی فرکانس و کاربردهای آن هدف از بررسی صدا در محیط های کار و صنعت، اندازه گیری صدای منابع صوتی، مواجهه فردی و محیطی روش های دوزیمتری کوتاه مدت و بلند مدت
- ۱۲) روش های استاندارد اندازه گیری و ارزیابی صدا، حدود مجاز مواجهه شغلی با صدا، تهیه نقشه صوتی، ارزیابی آکوستیکی محیط کار (ضریب جذب و انتقال)
- ۱۳) برنامه حفاظت شنوایی، وسایل حفاظت فردی شنوایی (ارزیابی، تعیین افت و انتخاب ...)، اصول کنترل صدا (مدیریتی، سازه ای ...)
- ۱۴) انواع تراز سنج های صوت، کالیبراسیون و عیب یابی اولیه آنها
- ۱۵) سنجش و اندازه گیری صدای ناشی از یک منبع نقطه ای و شاخص جهت
- ۱۶) اندازه گیری صدای محیطی و تهیه نقشه صوتی

۱۷) اندازه گیری و سنجش موضعی صدا و آنالیز فرکانس

۱۸) دوزیمتری طولانی مدت صدا

۱۹) دوزیمتری کوتاه مدت صدا

۲۰) اندازه گیری صدای محیط کار

اهداف مهارتی

- ۱) انتخاب دستگاه مناسب اندازه گیری صدا و کالیبراسیون آن را انجام دهد
- ۲) صدا (محیطی، موضعی، منابع، دوزیمتری) را اندازه گیری، با استاندارد مقایسه، آنالیز و نقشه صوتی نماید
- ۳) شیوه مناسبی جهت کنترل صدا ارائه نماید

اهداف نگرشی

- ۱) تقویت دیدگاه ارزیابی صدا
- ۲) تقویت دیدگاه کنترلی در زمینه صدا

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

این درس به روش حضوری با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی و در صورت لزوم مجازی (حدود ۳۰ درصد شیوه های الکترونیکی) شامل ابزارهای تعاملی سامانه های مجازی دانشگاه) ارائه می شود. در طول جلسات آموزشی به دو روش حضوری و مجازی پرسش و پاسخ و بحث پیرامون موضوع آزاد می باشد.

روش تدریس حضوری

آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی (اورهد، کامپیوتر، دیتا پروژکتور) و تجهیزات آزمایشگاهی موجود و در اختیار انجام می گیرد

روش تدریس الکترونیکی

در صورت نیاز به آموزش الکترونیک با استفاده از ظرفیت سامانه های مجازی دانشگاه و به اشتراک گذاری محتواها و منابع، ارائه تکالیف و فعالیت های یادگیری، تالار گفتگو و خودآزمون، فیلم های آموزشی، پرسش و پاسخ بصورت آنلاین و آفلاین

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- گل محمدی رستم، مهندسی صدا و ارتعاش، انتشارات دانشجو، آخرین چاپ
- کتابچه حدود مجاز مواجهه شغلی وزارت بهداشت آخرین ویرایش
- Industrial noise control, Bell

- Neil J. Mansfield. human response to vibration
- Anderson JS. Solving Problems in Vibration. last edition
- ISO 2631 – ISO 5349
- خوانین علی و آزره کیکاووس، مواجهه انسان با ارتعاشات مکانیکی، انتشارات فن آوران

تجهیزات و امکانات آموزشی

- ویدئو پروژکتور و کامپیوتر، کلیپ نمایشی ، وایت برد، پاورپوینت
- سامانه های مجازی دانشگاه

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
۲	• تکالیف و فعالیت های یادگیری	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۳	• گزارش های آزمایشگاه	
۵	• امتحان میان ترم	
۱۰	• امتحان پایان ترم	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
۲۰		جمع کل

ارزشیابی برنامہ: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار		سال ورودی: مهر ۱۴۰۱	زمان ارائه درس: ۲-۳+ (ترم اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲)			
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه
۱	۰۲/۰۶/		• مفاهیم و مبانی تولید صوت، تقسیم بندی ها، رفتارهای صوتی در محیط، خصوصیات و کمیات فیزیکی امواج (شدت، فشار و انواع فشار صوت)	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۲	۰۲/۰۷/		• کمیت های لگاریتمی صدا (تراز توان، تراز شدت، تراز فشار) مقادیر حداکثر، حداقل، موثر تراز	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۳	۰۲/۰۷/		• جمع و تفریق و میانگین گیری از تراز های صوتی و کاربرد آنها	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۴	۰۲/۰۷/		• محدوده شنوایی، آستانه های شنوایی، بلندی و تراز بلندی صدا، کاربرد و ارتباط آن با دسیبل، منحنی های تراز شده NR,NC,...	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۵	۰۲/۰۷/		• انتشار صدا از منبع نقطه ای (میدان آزاد ...)، انتشار صدا از منبع خطی، انتشار صدا از منبع سطحی، ضریب جهت، شاخص جهت و تاثیر سطوح بازتابشی بر انتشار صدا در محیط	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۶	۰۲/۰۸/		• انتشار صدا در محیط باز و محوطه، اثر جذبی زمین، اثر پوشش گیاهی، اثر باد و موانع	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۷	۰۲/۰۸/		• شاخص تراز معادل، شاخص تراز مواجهه با صدا، شاخص دز صدا، شاخص تراز آماری ...	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۸	۰۲/۰۸/		• اثرات صدا بر دستگاه شنوایی، اثرات فیزیولوژیک غیر شنوایی، اثرات بر عملکرد شناختی و ذهنی و کارایی	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۹	۰۲/۰۸/		• تداخل صدا با مکالمه، اثر بر وضوح گفتار	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۱۰	۰۲/۰۹/		• دستگاههای اندازه گیری و آنالیز صدا، انتخاب دستگاههای اندازه گیری و آنالیز، کالیبراسیون دستگاههای اندازه گیری	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۱۱	۰۲/۰۹/		• شبکه های وزنی فرکانس و کاربردهای آن هدف از بررسی صدا در محیط های کار و صنعت، اندازه گیری صدای منابع صوتی، مواجهه فردی و محیطی روش های دوزیمتری کوتاه مدت و بلند مدت	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۱۲	۰۲/۰۹/		• روش های استاندارد اندازه گیری و ارزیابی صدا، حدود مجاز مواجهه شغلی با صدا، تهیه نقشه صوتی، ارزیابی آکوستیکی محیط کار (ضریب جذب و انتقال)	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۱۳	۰۲/۰۹/		• برنامه حفاظت شنوایی، وسایل حفاظت فردی شنوایی (ارزیابی، تعیین افت و انتخاب ...)، اصول کنترل صدا (مدیریتی، سازه ای ...)	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۱۴	۰۲/۰۹/		• انواع تراز سنج های صوت، کالیبراسیون و عیب یابی اولیه آنها	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور
۱۵	۰۲/۰۹/		• سنجش و اندازه گیری صدای ناشی از یک منبع نقطه ای و شاخص جهت	دکتر احمدی نژاد	دانشکده بهداشت	حضور

حضور	دانشکده بهداشت	دکتر احمدی نژاد	• اندازه گیری صدای محیطی و تهیه نقشه صوتی	۰۲/۰۹/	۱۶
حضور	دانشکده بهداشت	دکتر احمدی نژاد	• اندازه گیری و سنجش موضعی صدا و آنالیز فرکانس	۰۲/۰۹/	۱۷
حضور	دانشکده بهداشت	دکتر احمدی نژاد	• دوزیمتری طولانی مدت صدا	۰۲/۱۰/	۱۸
حضور	دانشکده بهداشت	دکتر احمدی نژاد	• دوزیمتری کوتاه مدت صدا	۰۲/۱۰/	۱۹
حضور	دانشکده بهداشت	دکتر احمدی نژاد	• اندازه گیری صدای محیط کار	۰۲/۱۰/	۲۰